

אוטונומיה למחנה השלום

אגודת-מלחמת-סיני (אוקטובר 1956) משה דיין — יוחזר אל שולחן הממשלה, שדה הקרב. מפ"ם, העולם הזה כוח חדש ומק"י (שלוש מיפלות אופוזיציוניות יהודיות בכנסת) הכריזו על תמיכתן ב"ממשלת ליכוד לאומי" ומפ"ם אף הצטרפה לממשלה כזו, עם מנחם בגין כשר בכיר בתוכה. הטיעון מאחרי התמיכה זו היה, שיש "ללכת עם העם" ולא להיפרד ממנו, כביכול התמיכה המאסיבית במדיניותו הטכסיסית של בגין (כשהתאימה לטכסיס זמני של מדיניות עקרונית שונה ומנוגדת לגמרי של אותו בגין) מצידו של מחנה השלום בישראל, באה לאמת ולממש שוב אותו העקרון הלניניסטי "ללכת עם העם".

כאז (1967) כן עתה (8—1977) היתה זו שגיאה חמורה.

אנשי מחנה השלום בישראל אינם צריכים להפוך "פרשנים" של כוונות והלכי-נפש או "שינויים" בפסי-כולוגיה הפוליטית-מדינית-לאומית-דתית של ראש הממשלה והגורמים אחריו: אזרחים, העוסקים בפוליטיקה מעשית, מתוך כוונות הנובעות משיכנוע פנימי ולא מרדיפת-בצע או שררה, צריכים לצפות מיריביהם — ובודאי מראש הקואליציה הממשלתית הריבה — שיצהירו בגלוי ובישר אינטלקטואלי על מצעם (המעודד-כן) האידיאולוגי, הפירוש המעשי שלו, האסטרטגיה והטקטיקה. גאולה כהן ומשה שמיר צודקים, כשהם מאשימים את בגין ב"שקר" — אך הם טועים (והוא צודק) כשהם מייחסים לו כאילו, "קיבל את תוכנית השלום של של"י". כל אלה, ממחנה השלום, שאמרו כי "רק בגין יכול להביא את השלום...". וכי בגין זנח את תוכנית א"י השלמה ואת תורת הגזע הבתירת (בדם וזיע / יוקם לנו גזע / גאון, נדיב ואכזר) — עסקו במתן עצות-אחיזת-אוזן, ישראלי, לתושבי השטחים הכבושים, להנהגת אש"ף בלבנון ולמחנה השלום הבינלאומי, שאותו הצליחו לבלבל לחלוטין.

כתוצאה מהפרשנויות השונות והמשוננות נוצרו בישראל ארבעה גושים מדיניים, במקום שניים: הליכוד מסתופף מאחורי ראש בית"ר וממשיך לציין את תוכניות האוטונומיה שלו, שהן להלכה ולמעשה תוכנית-בונדס-טאן דרום-אפריקאית, תחום-מושב לכוח אדם לא-מיקצועי למיפעלי התעשייה ושרותי הניקיון של מדינת ישראל; א"י השלמה וגוש אמונים — ממשיכי דרכה האמיתיים של תנועת החירות והליכוד הלאומי; המערך העבודה-מפ"ם המתנגד לאוטונומיה, רוצה ב"פשרה טריטוריאלית" ובהסדר ירדני-פלסטיני. למרבה התמיכה, אפשר לשייך את רק"ח לאותו מחנה (בימים אלה), כי היא מתנגדת לאוטונומיה, מטעמים הפוכים לאלה של המערך, הרואה בתוכנית-בגין את עובר המדינה הפלסטינית העצמאית. ואילו רק"ח רואה בה את התוכנית המסכלת מדינה שכזו; המועצה לשלום ישראל-פלסטיני (של"י) ואזרחים בלתי מיפלותיים עם כמה מחברי מפ"ם (העבודה) התומכת אף היא בתוכנית האוטונומיה של בגין ורואה בה את הזרע שיפריח את ביצת הריבונות הלאומית הפלסטינית.

עלינו לצמצם את מיספר המחנות הנאבקים בשטח: אם נבטל תמיכתנו באוטונומיה הבגינית (ועכשיו קל לעשות זאת: ועדות ראש-הממשלה החליטו כבר כי ניכוס מקורות המים; ראש-הממשלה עצמו, הכריז כי הצבא הישראלי לא יעזב, "לעולם" את השטחים הכבושים; הסוכנות היהודית ומישרד-החקלאות ממשיכים, בעזרת מישרד-הביטחון המנשל, להשלים את תוכנית הקולוניאליזציה של השטחים הכבושים) — נמצא עצמנו במחנה אחד עם התומכים ב"פשרה טריטוריאלית", כבסיס לשלום ישראלי-ערבי וישראלי-פלסטיני.

אמת, גם החלק התובע, "פשרה טריטוריאלית" מפוצל בתוכו: יגאל אלון, יצחק רבין ושמעון פרס, פושטי הרגל הפוליטיים והמיפלותיים, ממשיכים בתעלולי הלשון שלהם, כשהם משחקים את תפקיד "ראש האופוזיציה" כליצן החצר של תיאטרון בובות באחוזת פולנית.

הרוב המכריע של המחנה, שיש לו אחיזה אפילו במיפלה הליברלית בליכוד, דרך חלק מהמפד"ל, הליברלים העצמאיים, מיפלות רובינישטינו-עמית, זכויות האזרח של שולה אלוני, מפ"ם, של"י, המועצה לשלום ישראל-פלסטיני, ועד לחד"ש של רק"ח — אינו מתרשם מצחצוחי הלשון של מישרד הנסיעות רבין-פרס-אלון, המעופף על פני כדור-הארץ, כרוח אלוהים השטה על פני המים.

במיפלות העבודה מתבלטים והולכים חוגים ריאליסטיים, של חברים שררה ונבחרים כאחד. מקור לא-אכזב לכוח אדם נוסף, לשורות לוחמי השלום, אפשר למצוא באיגודים המיקצועיים של ההסתדרות ובמועצות

למחנה השלום בישראל, מכנה משותף: החוגים בתוכו, רוצים בפשרה טריטוריאלית עם הפלסטינים והירדנים. אנשי מחנה השלום בישראל מכירים בזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני ואינם רוצים בשילטנו של עמם, עם ישראל, יהודים וערבים, על בני עם אחר. אנשי מחנה השלום בישראל רוצים בשלום, כי רק בתנאי-שלום יוכלו להמשיך במאבקם — ולהצליח בו — לדמוק-ראטיה וצדק חברתי במדינת ישראל.

זהו מכנה משותף רחב למדי לאנשי מחנה מדיני, פראגמטי ומעשי, המפוצל בין מיפלות וחוגים רבים. חילוקי הדעות, בתוך מחנה השלום, הם גיאוגרפיים וסמאנטיים: חלק גדול מאנשי השלום אינו רוצה לחזור לגבולות 1967 ורוצה בגבולות אחרים, "בני-הגנה". אלה האומרים במפורש, רביעי ביוני 1967 "מוסיפים, תיקו" ני גבול מוסכמים ובלתי מהותיים".

ההבדל הסמאנטי הוא בשמה של המדינה השכנה, שתוקם על השטחים שיפוגו ע"י צה"ל: חלק ממחנה השלום רוצה ב"מדינה פלסטינית", וחלק אחר ב"ירדנית-פלסטינית". גם אלה, הרוצים בקרוב של המלך הירדני, מבינים כי בסופו של דבר תהיה ירדן פלסטין שלמה. לא יהיה קשה לשכנעם, ברבות הימים, כי מטוב להסכים על הקמת מדינה פלסטינית, בתוך הסכם שלום שארצות-הברית וברית-המועצות יערבו לו — מאשר לתת, על-חלק, אישור בלתי מוגבל להקמת מדינה פלסטינית גדולה וחזקה עוד יותר.

חילוקי הדעות, בתוך המחנה ובצידי (אצל אלה שלא הצטרפו אליו עדיין) הם על נושא, "האוטונומיה" של תלמידיו-ז'בוטינסקי: הרוצים ב"פשרה טריטוריאלית" מתנגדים ל"אוטונומיה" ואילו אותם, שהפשרה הטריטוריאלית אצלם, היא עובר למדינה פלסטינית, מבוא מדיני לאומי לריבונות פלסטינית עצמאית — תמכו בהתלהבות בתוכניותיו של ראש הממשלה מחנה בגין, עד לאי-התימתם של הסכמי מחנה-דייוויד, ב"אחרונה".

תוכנית האוטונומיה הכניסה טריז, לא רק במחנה המדינות הערביות ובין חלק מהן (מצרים, סודן) לאש"ף ולעם הפלסטיני, אלא גם בתוך מחנה השלום הישראלי, בינו לבין חלק מחבריו, ובין ציבור גדול של אזרחים ישראליים, יהודים וערבים, שלא הצטרף אליו עדיין.

הכוונות הטובות של הדוגלים במדינה פלסטינית עצמאית, בצידה של מדינת ישראל, הביאו לתמיכה מאסיבית בתוכנית האוטונומיה הממשלתית, בהנהגה המוסברת, כי היא תוביל בלאו הכי למדינה פלסטינית עצמאית וריבונית. המועצה לשלום ישראל-פלסטיני הגדילה לעשות, בהטיפה לפלסטינים לקבל את התוכנית המשלתית הישראלית ולהשתלב בה, ע"י הפיכתה של האוטונומיה, בדרך של בחירות ומאבק בתוכה. מדינה עצמאית. יוסי אמיני, חבר מזכירות המועצה, ופעיל מרכזי בין הלוצי מחנה השלום בישראל, הסביר במאמרו (פורום העולם הזה 2154) מדוע אין הפלסטינים יכולים לקבל עצות כאלה של חבריהם הישראליים.

תמיכתו של החלק היווני, היהודי, במחנה השלום הישראלי, בתוכנית האוטונומיה — נעצה טריז נוסף בין החלק היהודי במחנה לבין החלק הערבי, המסתופף במחנה נפרד, במיסגרת חד"ש — החזית הדמוקראטית לשלום, מיסודה של רק"ח, פגל של פנתחים וכמה חוגים יהודיים וערביים אחרים: רק"ח ואודהיה מתנגדים לתוכנית האוטונומיה, משום שהם שוללים לחלוטין את כל תוכניות השלום, של המצרים, הישראלים והאמריקאים, שאינם מושלבות בתוכן את הריבונות הפלסטינית ושותף הסובייטים בתהליכי השכנת הסדרי השלום במיזרח-התיכון.

כמו בימי הצנע של שנות החמישים, כשהירקן התל-אביבי היה מואץ את לקוחותיו לרכוש, "קולראבי עם עגבניות" כשבאו לדוכנו לקנות עגבניות בלבד — הצליח מנחם בגין, "למכור" את תוכניות "השלום" שלו, כשהן כרוכות בעיסקת-חבילה עם האוטונומיה הז'בוטינסקי-קאית. אנשי מחנה השלום הישראלי, שלא רצו להחמיץ שום הזדמנות למהלך של-שלום (וכך היה גם בעת ש-תמכו, מאותן סיבות, בתוכנית רוג'רס או בהסכמי ההפ-רדה בסניי, כמו בכל מהלך אחר של שלום-חלקי, בשלבים) — התתיישו לתמיכה בתוכנית הממשלה.

במבט לאחור — היתה זו טאקטיקה מוטעית.

ישנה הקבלה למצב ששרר במחנה השלום הישראלי, בנובמבר '77 ועד מרץ '78 למצב שהיה קיים במאי-יוני 1967: הנשיא המצרי הכריז הכרזות-מלחמתיות, פינה את צבא האו"ם מסיני, הצהיר שהוא יחסום את מצרי-סיראן; העם בישראל התכונן למלחמה ותבע, כי גיבור-

הפועלים — קל להסביר, כי את האינפלציה יהיה אפשר לצמצם, את רמת החיים לייצב (בטרם אפשר יהיה לדבר על עלייתה) ואת ההידרדרות הכלכלית לעצור — ע"י הפיכתה של מדינת ישראל מדינה יהודית דמוק-ראטית, החיה בשלום עם שכנותיה וכך אין אנו יכולים יומרות השוא של מהגינה המשיחיים להיות שוטר הגבול של העולם המערבי, שאינו רוצה כלל בשוטרים כאלה.

הצעתו של אמנון זכרוני (כפי שקראתי עליה ב"הארץ" ללא הכחשה, כך שאני מסתמך עליה) כאילו על של"י ל...הצטרף למיפלות העבודה — באה בודאי מתוך טכסיס מקביל לזה שאני מציע אותו כאן, אלא שהוא הפך את הטכסיס עיקרון ולכן אין אנו יכולים להסכים: על של"י להמשיך ולתבוע הכרה (ולא הקמה — את ההקמה והביצוע יש להשאיר לפלסטינים עצמם) בריבונות הפלסטינית בשטחים שנכבשו במלחמת ששת-הימים. על של"י להמשיך ולהתקיים, עצמאית, כמיפלה מאוחדת (יש לבטל את החטיבות, לקרוא לוועידה ארצית נבחרת) פלוראליסטית, יהודית-ערבית, סוציאליסטית ודמוקראטית (ללא מפ"ם). האגף של של"י (והמועצה לשלום ישראל-פלסטיני עם חוגים נוספים, שיוקמו בודאי בתוך מפ"ם ובתוך מיפלות העבודה) צריך להיות חלק מתוך מערך-מדיני-טכסיסי של של"י, המערך העבודה-מפ"ם, ל"ע, ש"י, ר"ע וחלק מהמפד"ל. כך צריכה להיערך חזית השלום הישראלית.

■ ■ ■

תנועת "שלום עכשיו" צריכה להיות חיל הרגלים החוף-פרלמנטארי של חזית, "הפשרה הטריטוריאלית". ביטול ההסכמה לתוכנית האוטונומיה תפיל את המחייצות בין של"י למיפלות העבודה (מדובר, כמובן, רק בחלק הריאלי שוחר השלום של מיפלה זו ולא בחוגי א"י השלמה, של הל-אלמוזילנו וחבריהם, שימצאו עצמם בודאי, תוך זמן קצר, עם משה דיין ויגאל הורר-ביץ, באגף לאומני-פאשיסטי מתחדש של רפ"ל-לעם בליכוד).

טאקטיקה חדשה כזו של מחנה השלום בישראל (מחנה השלום נמצא בשל"י, מפ"ם, ניאוטלוק ועמדה, המועצה לשלום ישראל-פלסטיני ושלום-עכשיו) ליצור רתה של חזית, "פשרה טריטוריאלית" (עם העבודה מפ"ם והמיפלות האחרות, או חלקיהן) — תציב גוש גדול של לוחמי-שלום כנגד שוחרי המלחמה של בגין-תמירידין-דיין והאגף הימני-גזעני שלהם בדמות גוש אמונים-א"י השלמה-לעם-חלק מהמפד"ל וחלק הארי של תנועת החירות.

לחזית, "הפשרה הטריטוריאלית" יהיו כחמישים חברי כנסת, עם הקמתה. תנועת "שלום עכשיו" תמשיך בפעולתה מחוץ לכנסת ותביא בודאי להכרזתן של בחירות חדשות. הממשלה התקשה לתפקד — כי גם בתוך מיפלותיו תיווצר העירכות חדשה וחלק מחבריהן יתמוך בפשרה הטריטוריאלית — וכך נצליח להביא למצב מדיני חדש, בטרם נערך (שוב) להסתערות מחור, דשת, שאחת מתוצאותיה תהיה מפה מיפלותית חדשה, להקמתה של ממשלה-פשרה-טריטוריאלית בישראל.

מחנה השלום הישראלי זקוק ל"אוטונומיה" שלו — היפרדות מוחלטת מתוכניות "השלום" של מנחם בגין וחצרו. על מחנה השלום בישראל לפעול להקמתה של חזית הפשרה הטריטוריאלית, בניגוד מוחלט לאוטונומית-בגין, ללא דיחוי.

אלכם מיסים, ניו-יורק